

Săritor – Conviețuire socială în comunitate

Comentariu
metodico-didactic

Yaps
Raising
young people's
awareness on
preparedness and
self protection

The European
Commission provides
funding for the project.

Project Partners

Federal Office
of Civil Protection and
Disaster Assistance

AUSTRIAN RED CROSS

UNIVERSITATEA
BABEȘ-BOLYAI

Săritor – Conviețuire socială în comunitate

Informații generale

<p>Pentru ce discipline este adecvat acest modul de studiu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Limba și literatura română • Educație civică • Arte vizuale și arte plastice, tematici interdisciplinare
<p>Pentru ce vârstă este adecvat acest modul didactic?</p>	<p>Pentru vârsta 10-12 ani</p>
<p>Ce competențe generale sunt transmise cu ajutorul modulului de studiu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Deprinderea abilităților de comunicare și citire • Analizarea și evaluarea informațiilor, faptelor și situațiilor • Gestionarea și înțelegerea textelor • Raportarea în mod inteligibil pentru terți a proceselor și trăirilor • Verbalizarea propriilor emoții, trăirea empatiei • Redactarea și prezentarea independentă a textelor • Punerea în aplicare în mod creativ a ideilor, învățare cu ajutorul tuturor simțurilor • Antrenarea vorbirii și ascultării active • Învățarea argumentării factuale • Privirea altor elevi ca indivizi „valoroși“ pentru comunitate • Îmbogățirea vocabularului • Promovarea abilităților motorii și a creativității • Deprinderea competențelor sociale în raportul cu alți oameni • Dobândirea unor competențe de a lucra în diverse medii
<p>Ce competențe tematice sunt transmise cu ajutorul acestui modul didactic?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de a descrie ce înseamnă voluntariatul • Cunoașterea regulilor de bază ale conviețuirii sociale • Recunoașterea faptului că fiecare persoană are calități • Recunoașterea, caracterizarea și descrierea calităților proprii și ale altor persoane, precum și aprecierea acestor calități • Cunoașterea și descrierea diferitelor instituții gazdă ale activității de voluntariat • Reflectarea asupra motivației de a fi voluntar • Reflectarea asupra activității de voluntariat proprii și informarea în legătură cu aceasta

 Context

„Nu fă rău nimănui, mai mult, ajută-i pe toți, atât cât îți stă în putință.” Filosoful german Arthur Schopenhauer a formulat cu această propoziție un principiu pentru acțiunea etică bazat pe compasiune. Exact în acest loc se inserează fișa de lucru „Săritor” din seria „Andrei și Rex”. Aceasta își propune să ofere elevilor din clasele a V-a și a VI-a ideea importanței de a oferi ajutor și a acțiunii sociale pentru fiecare individ în parte, însă, mai ales pentru comunitate. Referința la mediul în care trăim, orientarea spre acțiune, diversitatea metodelor și învățarea prin explorare reprezintă principiile centrale didactice aplicate. Astfel, copiii se confruntă în mod activ și independent cu această temă prin intermediul sarcinilor de lucru, a povestirilor, imaginilor, sarcinilor de cercetare, precum și prin jocuri. Ei dobândesc nu doar cunoștințe de specialitate, ci și competențe sociale, abilități de acțiune, competențe de metodică și de utilizare a diverselor medii. Pe lângă acestea, desenele oferă puncte de plecare pentru o discuție tematică comună.

 Comentariu metodic-didactic

Modulul de învățare constă din diverse sarcini care tratează problematica conviețuirii sociale din diverse perspective. În funcție de nivelul de cunoștințe al elevilor și a timpului disponibil în cadrul orelor, sarcinile pot fi rezolvate atât individual, cât și împreună.

Andrei și Rex la serbarea școlară **Competențe generale transmise**

- Lucrul cu texte și înțelegerea acestora
- Analizarea și evaluarea informațiilor, faptelor și situațiilor
- Redactarea și prezentarea independentă a textelor
- Punerea în aplicare în mod creativ a ideilor
- Învățarea cu ajutorul tuturor simțurilor

Pentru a fi introduși în tematică, elevii citesc o povestire despre Andrei și Rex care descoperă la o serbare școlară o fetiță care plânge. Povestirea este citită în gând de fiecare elev. Alternativ este posibil și să se citească cu voce tare pasaje individuale din poveste.

Pe baza acesteia, elevilor li se cere, într-o primă sarcină parțială, să recunoască într-un desen, să marcheze și să descrie diversele reacții ale copiilor și adulților la fetița care plânge. Ei trebuie apoi să-și treacă rezultatele într-un tabel. Elevii învață să recunoască și să evalueze diverse reacții pe baza limbajului corporal. Această sarcină poate fi rezolvată individual sau împreună cu un coleg. Apoi rezultatele sunt prezentate în clasă, sunt comparate și discutate. Alternativ este posibil ca sarcina să fie rezolvată de către întreaga clasă. Pentru aceasta este oportun ca imaginea să fie mărită la dimensiunile unui poster și să fie expusă în clasă. Astfel, diversele reacții la fetița care plânge pot fi evaluate împreună și discutate imediat.

Într-o a doua sarcină parțială, elevii redactează individual și autonom un posibil sfârșit al poveștii. Acesta trebuie să integreze rezultatele obținute din prima sarcină parțială. În continuare, elevii prezintă colegilor versiunea lor.

Indiciu:

Redactarea poveștii poate fi dată și ca temă pentru acasă. Opțional, li se poate cere elevilor să pregătească sfârșitul poveștii sub forma unui joc de roluri. Pentru aceasta, ei vor elabora în grupuri mici un scenariu pe care îl vor prezenta sub forma unei piese de teatru în fața clasei. Astfel se ajunge la o învățare comprehensivă cu ajutorul tuturor simțurilor.

A ajuta și a arăta compasiune

Competențe generale transmise

- Analizarea și evaluarea informațiilor, faptelor și situațiilor
- Descrierea în mod inteligibil pentru terți a proceselor și trăirilor
- Verbalizarea propriilor emoții, trăirea empatiei

Elevii se pun în situația fetei care plânge și discută în clasă despre cum s-ar simți în această situație. Elevilor li se cere să relateze și despre propriile experiențe și sentimentele legate de acestea, în care au primit ajutor sau au dat ei ajutor altcuiva. Obiectivul acestei sarcini este ca ei să-și dea seama că a ajuta este important și că asta îi dă un sentiment pozitiv atât celui care ajută, cât și persoanei care primește ajutor.

Poți ajuta întotdeauna și oriunde

Competențe generale care se doresc a fi transmise

- Analizarea și evaluarea informațiilor, faptelor și situațiilor
- Antrenarea vorbirii și ascultării active
- Învățarea argumentării factuale

Întâi, elevii citesc continuarea poveștii în care Andrei și mama lui discută despre acțiuni sociale și acordarea de ajutor. Elevii află astfel că pot ajuta oriunde, chiar și acasă. Pe baza unui desen disponibil în fișa de lucru, elevii trebuie apoi să se gândească lucrând în perechi, cum poate Andrei ajuta acasă și cine va resimți ajutorul lui. Apoi elevii vor încerca, împreună cu întreaga clasă, să găsească o definiție pentru termenul „social”. Obiectivul este ca elevii să-și dea seama că sprijinul nu este benefic doar pentru persoana respectivă care are nevoie de ajutor, ci și pentru întreaga comunitate, iar o comunitate nu poate funcționa decât dacă membrii ei se ajută reciproc și acționează social.

Împreună, nu de unul singur

Competențe generale transmise

- Analizarea și evaluarea informațiilor, faptelor și situațiilor
- Antrenarea vorbirii și ascultării active
- Învățarea argumentării factuale
- Îmbogățirea vocabularului

Ce înseamnă comunitate? Ce aduce societatea fiecărui membru al său? De ce este necesară comunitatea? Ce se întâmplă în caz de conflicte? Elevii soluționează aceste întrebări lucrând întâi în perechi și apoi în plen, explorând în profunzime sensul unei comunități. Ei trebuie să ajungă la concluzia că elementul-cheie pentru o comunitate funcțională este comunicarea.

Temă suplimentară: Artiști Creativi

Competențe generale care se doresc a fi transmise

- Mod de lucru autonom, motivat de interese
- Promovarea abilităților motorii și a creativității
- Dobândirea unor competențe de a lucra cu diverse medii

În cadrul acestei sarcini orientate spre acțiune, elevilor li se cere să elaboreze cu întreaga clasă un poster în care să prezinte regulile pentru conviețuirea socială în clasă sau într-o comunitate. Este o ocazie pentru prezentarea acestora prin intermediul textelor și al imaginilor. Cu ajutorul acestei sarcini, elevii definesc modul reciproc de relaționare. Ei stabilesc regulile pe care le consideră importante pentru coabitarea socială. Posterul ajută la conștientizarea constantă a regulilor și la verificarea simplă și inteligibilă privind respectarea acestora.

Sfat:

În funcție de timpul de care dispun și de dotarea școlii cu mijloace media, în locul posterului, elevii pot filma un scurt videoclip pe această temă.

Indiciul lui Rex

Pentru a întări sentimentul de comunitate în clasă este oportun ca elevii să joace jocul „Nodul gordian“. Elevii remarcă de la început că pot soluționa această sarcină doar dacă participă cu toții, dacă se respectă și se ajută reciproc și dacă comunică unii cu ceilalți.

Profil personal de puncte forte

Competențe generale care se doresc a fi transmise

- Verbalizarea propriilor emoții
- Antrenarea vorbirii și ascultării active
- Învățarea argumentării factuale
- Privirea altor elevi ca indivizi „valoroși” pentru comunitate
- Îmbogățirea vocabularului

Obiectivul acestei sarcini este de a recunoaște propriile puncte forte, precum și cele ale colegilor. Fiecare elev trebuie să devină conștient de faptul că dispune de trăsături și competențe speciale care sunt percepute și apreciate de alții. Se întărește astfel sentimentul de auto-apreciere al fiecărui elev și se promovează în același timp coeziunea în clasă.

Elevii formează mai întâi un cerc de discuție. Fiecare dintre ei se așază o dată în centrul cercului. Pentru prima tură, profesorul alege un elev sau o elevă care este recunoscut(ă) și acceptat(ă) în clasă. Fiecare elev are sarcina de a spune ceva pozitiv despre persoana din centrul cercului. Pentru aceasta, elevii se vor adresa direct persoanei care stă în centru. După fiecare rundă se face o evaluare. Persoana care stă în centrul cercului va lua de asemenea cuvântul.

Posibile întrebări pentru început sunt:

- Către elevul sau eleva din centrul cercului:
- Cum te-ai simțit auzind atât de multe lucruri pozitive despre tine?

În cadrul evaluării elevii observă că fiecare persoană are trăsături pozitive și individuale, care o caracterizează făcând-o foarte specială. În același timp remarcă ce plăcut este când se spun lucruri pozitive despre propria persoană. Probabil ei sunt puși în fața unor trăsături pe care alții le apreciază la ei și de care ei nu sunt conștienți. Elevii își vor nota în profilul personal de puncte forte, toate caracteristicile pozitive menționate.

Pe baza acestui exercițiu elevii discută în clasă de ce este important să-și cunoască propriile puncte forte și competențe. Obiectivul este să-și dea seama că aceste cunoștințe sunt necesare pentru a-și putea utiliza abilitățile și competențele țintit la rezolvarea unor sarcini și probleme.

Completează spațiile goale

Competențe generale care se doresc a fi transmise

- Gestionarea și înțelegerea textelor
- Evaluarea și judecarea informațiilor, faptelor și circumstanțelor, a situațiilor

Cu ajutorul textului cu spații goale elevii află care ar putea fi motivațiile pentru a efectua o activitate voluntară. În același timp ei primesc informații cu privire la organizațiile în care s-ar putea implica voluntar și la posibilitățile care li se deschid astfel pe plan personal. Sarcina poate fi soluționată în funcție de nivelul de cunoștințe și de capacitățile de a scrie ale elevilor, lucrând în echipă sau în perechi și vor fi apoi comparate în clasă.

Reporter social

Competențe generale care se doresc a fi transmise

- Munca independentă ghidată de interese
- Utilizarea textelor de referință
- Diferențierea informațiilor importante de cele neimportante
- Redactarea și prezentarea independentă a textelor
- Vorbire și ascultare, precum și deprinderea de competențe sociale în raportul cu alți oameni.

În cadrul acestei sarcini elevii activează ca reporteri, informându-se cu privire la organizații voluntare din zona lor și a activităților principale ale acestora. Ei notează rezultatele obținute, pe care le prezintă în fața clasei. Ca instrumente de cercetare pentru această sarcină vor folosi internetul sau publicația Pagini Aurii. Pe lângă acestea, ei își vor chestiona prietenii, părinții, frații sau bunicii. Acest fapt creează în același timp posibilitatea de a discuta despre această temă în familie sau cu prietenii și de a aborda tema voluntariatului. Astfel crește și sensibilitatea membrilor familiei și a prietenilor față de această temă.

Jocul de cuvinte al lui Rex

Jocul de cuvinte este un modul de abordare prin joc a tematicii de pe fișa de lucru „Săritor”. În cadrul acestei sarcini sunt disponibile 12 cartonașe care redau încă o dată termenii cei mai importanți. Pe lângă aceasta, contribuie la reflectare și la întărirea cunoștințelor pe tema conviețuirii sociale. De asemenea, este promovată competența lingvistică și este dezvoltat vocabularul.

Jocul de cuvinte poate fi jucat la școală sau în familie. Astfel, elevii pot fi confrunțați cu această temă nu doar la școală, ci și în mediul familial.

Module auxiliare

Următoarele unități didactice din seria „Andrei și Rex” oferă o aprofundare tematică:

- Ud până la piele – Modul pe tema inundațiilor și alunecărilor de teren
- Pericol de incendiu – Modul pe tema secetei și a incendiilor de pădure
- Cuțit, furculiță, foarfecă, lumină – Modul pe tema riscurilor în gospodărie
- Siguranța are prioritate – Modul pe tema drumului sigur către școală
- Lute ca fulgerul – Modul de comportament corect în caz de furtună
- Foc – Modul pentru educația privind apărarea împotriva incendiilor
- Folositor – Modul privind comportamentul corect în caz de urgență
- O chestiune de onoare – Modul pe tema voluntariatului
- Sănătate! – Modul pe tema gripei și a virusurilor
- Săritor – Conviețuire socială în comunitate